



ԶՈՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ԹԻՒ 155

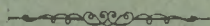
11 ՅՈՒՆԻՍ 1914

ԿՐՈՆԱԿԱՆ ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏԵՂԵԿԱԳՐԱԿԱՆ

ՇԱՐԱԹԱԹԵՐԹ

ՀԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿԷ ՊԱՏՐԻԱՐԿԱՐԱՆԻ

ՏՕՒԱՑՈՅՑ



Յուլիս 12	†	Կիր.	քկ.	Զ. Զկնի Հոգեգալսեան: Բարեկենդան Վարդավառի:
13	Բշ.	գձ.		Ա. or պահոց Վարդավառի:
14	Գշ.	զկ.		Բ. » » »
15	Դշ.	դձ.		Գ. » » »
16	Եշ.	ղկ.		Դ. » » »
17	Ուր.	ւձ.		Ե. » » »
18	Շք.	սկ.		Տօն Տապանակին: Նաւակասի:



ԿԱԹՈՂՈՍԻԿԷ ԱՐՁԱԳԱՆԳ

ԿՐՕՆԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏԵՂԵԿԱԴՐԱԿԱՆ
ՇԱՐԲԱԹԱԹԵՐԹ

Չորրորդ տարի Թ 11 Յուլիս 1914 Թիւ 155

«Սրբազան Բանաստեղծական Պիոս Ժ. կր մաղթէ որ Կաթողիկէ Աւետարանի շարքաքերը շա-
րունակէ Հայաստանի կարող իկէ ժողովրդոց մէջ, մոնաւանդ ի գաւառս, փրկարար առաքելութիւն մը կա-
տարել, ի բարգաւաճանս կրօնից եւ ի հոգեւոր օգուտ հոգիներու: Այս մաղթանաց արդիւնաւորութեան համար
Սրբազան Հայրն սրտագին կ'օրհնէ յիշեալ Շարքաքերը, ինչպէս նաեւ անոր խմբագիրներն եւ ընթերցողները:»

Համակ Կարդ. Մէրի Տէյ Վայի, առ Ամեն. Տ. Պօղոս Պատրիարք ԺԳ. Թեղեթեան, Հայ-Կաթողիկէ Պատրիարք Կիլիկիոյ
23 Նոյեմբերի 1912, ընդ 60780 թուահամարաւ:

ԴԵՊՔԵՐ ԵՒ ԱԿՋՐՈՒՆՔՆԵՐ

ԳԱՅԹԱԿԱՆԱԿԱՆ ԶՅՈՒՄԱՅԻ ՄԸ ԱՌԹԻԻ
Բ.

Ամէն քահանայ որ ուղղակի կամ անուղ-
ղակի խրատոյս կը կարդայ ըմբոստներու,
որ ինք եւս կ'ապստամբի օրինաւոր իշխա-
նութեան դէմ, դայթակղութիւն կ'ըլլայ հա-
ւատացելոց, ինքզինք կը սպաննէ բարոյա-
պէս, եւ փոխանակ յաւերժական հայրենեաց՝
դժոխոց դուռները կը բանայ հոգիներու առ-
ջեւ:

Ամէն ճշմարիտ քահանայ կ'աշխատի ան-
խոնջ հաշտութեան եւ խաղաղութեան վե-
րահաստատման համար. եւ եթէ սոյն ցան-
կալի նպատակին հասնելու միջոցն է զոհո-

ղութիւնը, կ'ընէ զայս փոթեռանդն ու սի-
րայօժար:

Ամէն ճշմարիտ քահանայի պարտքն է
ժողովուրդները եւս քան զեւս մօտեցնել Հոռո-
մի, եւ ներշնչել հանուրց մեծագոյն սէր եւ
յարուժ առ Սրբազան Փոխանորդն Յիսուսի
որ իրաւունք ունի յաւէտ խօսելու, վճռե-
լու եւ հրամայելու ո'չ միայն ուղղակի ի
մասին հաւատոյ, այլ նաեւ երբ հեռաւոր իսկ
վտանգ մը նշմարէ ընդդէմ կրօնի, քրիստո-
նէական բարոյականի եւ եկեղեցական բարե-
կարգութեան:

Պէտք է համոզուինք մի անգամ ընդ
միշտ որ սխալ է այն կարծիքը թէ «հաւա-
տոյ մասանց դպչելէ զատ՝ ամէն բան կըր-
նանք ընել, եւ Ս. Բանաստեղծական իրա-
ւունք չունի զմեզ դատաւարտելու ցորչափ
յայտնի հերետիկոսութիւն մը չենք ընդունիր
կամ քարոզեր»:

Ամէն ճշմարիտ քահանայի պարտքն է գիտել և ի հարկին ուսուցանել թէ Մեծաւորներն—հոգեւոր թէ ժամանակաւոր—անսրխալ չեն, բայց մենք պարտինք հնազանդիլ անոնց, երբ յայտնապէս Աստուծոյ հրամանին և մեր խղճին հակառակ բան մը չեն հրամայեր մեզ, և թէ նոյն իսկ ամենէն անսպաստ համարուած դէպքեր ու որոշումներ կը փոխուին ի բարիս անոնց որք գիտեն հրաշանդիլ վեհանձն ու գերբնական ոգւով, և որք ամէն բանէ առաջ մեղքէ կը վախնան և մեղաց առիթներէ կը փախչին: Ինչո՞ւ մոռնալ այսպիսի գեղեցիկ սկզբունքներ, որոնք քրիստոնէին զօրութիւն ու մըխիթարութիւն են այս արտասուած հովտին մէջ. «Գիթեմֆ՝ եթէ որոց սիրեցն զԱստուած, յամենայնի գործակից լինի ի բարիս:» (Հրուով. Ը. 28):

Ահա սուրբերու յաջողութեան գաղտնիքը. համբերութիւն և վստահութիւն՝ յԱստուած նոյնիսկ ամենէն դժպատեն և մարկայոյզ օրերու մէջ, և խղճամիտ պահպանութիւն օրինաց, նոյն իսկ երբ այդ օրէնքը կը խոնարհեցնէ և կը խոշտանգէ զմեզ անհասարին տառապանօք:

Ամէն ճշմարիտ քահանայ պէտք է քարոզէ թէ ծնողաց, բարեբարներու և հոգեւոր պետերու վիշտ պատճառող, անարգանքը ընող անձինք կը պատժուին ուշ կամ կանուխ: Արտաքին և եկեղեցական պատմութիւնք լի են օրինակներով. ու կրնանք ըսել թէ հին ու նոր մարդկութիւնը կը ձայնակցի անմահ բանաստեղծին երբ երկնից վրէժ խնդրութիւնը կը տեսնէ սա ընդդէմ տիրամարտից:

«El qu'on qu'on entreprenne, et quoi qu'on exécute,
«Quand il élève un trône, il en venge la chute»¹.

Ամէն ճշմարիտ քահանայ պէտք է յայտարարէ թէ Ուղղափառ եկեղեցին յեղափոխութեան կուսակից չէ՝ բնաւ, և եթէ կը զիջանի խոնարհ ու յարգալից աղերսանաց, տեղի չի տար երբեք բռնութեան, ստահակութեան և մոլեգին սպառնալից առջև: Ինչ

քաղցրութեամբ և լարեկրթութեամբ կը վարուի հոգիներու հետ, զիւրաւ կը ներէ ակամայ պակասութեանց, ի գորով կը շարժի ամենադոյզն բարի կամեցողութեան մը առջև, չուզեր մոռնալ երբեք մատուցեալ ամենափոքր ծառայութիւն մը անգամ. բայց և կը պահանջէ իրաւամբ որ իր որդիք չզեղծանին իր մարդասէր և ներողամիտ հեղութեամբ, չյամառին գործուած սխալներու մէջ, չժտին գործածել իր պաշտօնէից դէմ աղտոտ ու անվայել գէնքեր, չյաւակնին յաղթանակել ամենէն փափուկ խնդրոց մէջ ահարկութեամբ և սպառնալիքօք, եւ իր առատօրէն սիրած հոգեւոր ու ժամանակաւոր բարիքներն ոտնակոխ չընեն պզգալի ապիւրախութեամբ:

Ամէն ճշմարիտ քահանայ պէտք է յիշեցնէ ժողովրդոց թէ մենք մեր մեծաւորները չենք կրնար դատել, բայց անոնք կրնան դատել զմեզ: Եթէ դատեն ըստ արդարութեան պիտի վարձատրուին Աստուծով. իսկ եթէ մարդկային տկարութեամբ սխալին կամ անիրաւին իսկ, մեզ չէ՝ ներելի ապստամբիլ, չէ՝ ներելի զանոնք պատժելու յանդըդնիլ, չէ՝ ներելի զանոնք մատնել ու թշնամանել, չէ՝ ներելի մանաւանդ խաժամուժ ամբոխը զրգռել անոնց դէմ. այլ պարտ է մեզ աղօթել, մեր դատին պաշտպանութիւնը յանձնել Աստուծոյ, յուսալ իրմէ լաւագոյն օրեր, առաքինութեան եւ պարտաճանաչութեան ճամբէն չչեղիլ բնաւ եւ մեր մտքէն ամէն յոռի մտածում ու փորձութիւն մերժելու համար դարձնել մեր աչքերը Աստուածային իրաւեցելոյն եւ ցաւագին Մօր՝ կրկնելով յաճախ մենք մեզի. «Քա՛յցր Է Տէր որոց սպասեն նմա յաւուր նեղութեան, եւ ճանաչէ զերկիւղածս իւր:» (Նաոււ, Ա. 7.):

Այսպիսի տրամադրութիւնք ազնիւ հոգիներու արտայայտութիւն են յաւէտ, եւ վաղ կամ անագան արժանի կ'ընեն զմարդիկ երկնից օրհնութեան, իսկ ողի հակառակութեան եւ քինու, անհնազանդութիւն, բարկութիւն եւ վրէժխնդրութիւն՝ բերազգի ու անգարմանելի աղետից դուռ կը բանան միշտ, ո՛չ միայն նորագոյն բարեաց չեն

¹ Cerneille, Cinna, Acte III, Scène IV.

արժանաքներ զմեզ, այլ եւ ամէն առաւելութեանց ազբիւրները կը ցամքեցնեն ի սպառ, եւ կը ժառնեն զմեզ անպատուութեան, նուաստութեան, անիծից եւ գուցէ մի օր անգեղջ մահուան. «Բեկումն եւ քրունառութիւն ի ճանապարհս նոցա, եւ զճանապարհն խաղաղութեան ո՛չ ծանեան» (Հոով. Գ. 16—17.) «Վասն այսորիկ այսպէս ասէ Տէր. անաւասիկ ես ածից ի վերայ դոցա չարիս, յորոց ո՛չ կարացցեն ելանել, եւ աղաղակեսցեն առ իս՝ եւ ես ո՛չ լուայց նոցա» (Երեմ. ԺԱ. 11.)

Պ. Ս. Մ.

29 Յունիս 1914

ԻՆՍԱՆԻ՝ ՄԻ ԵՕԳՍԱ ԱԼԼԱՆԱՆԻ՝ ՄԻ

Իշ սրգը օլտուղընտա ինսան չարիս կիպի ֆըրըլ ֆըրըլ տէճնէր... հալպու քի իշ տէ օլմատը՝ մը, արթըզ պիր չօզ պօշպօղազլըգլա վազըթ կէչիրիր:

Նէ իսէ, օ կիւն, եազըխանէտէ չօզ իշ եօզ իտի... Պիզլիմ մէմուրլար տա, բէյիս քէնտի չըպուղընը, վէքիլ տէ պիր սիկար եազմըլ գօնուշույօրլարտը...:

Միւքեալէմէ եաղմուրտան պաշլամըշտը. եալաշ եալաշ իլէրի կիթտի, նիհայէթ պիր մէզնէպի պահաս կէլիպ տալանտը... Մէսէլէ խոստովանանք հազգընտա իտի:

Եազըխանէ բէյիսի:

— Աման, ճանըմ, պու կիւնքի կիպի եաղմուրը պիր հալատու տո՞ մը էրքէքլէր իչին Գաթէտրալտա վէրիլէն քարոզա կիտէճէքսին: Թուհաֆ ատամսըն սէն. պիրազ տա սատէտիլ սին...:

— Պէն սատէտիլ տէյիլիմ... անճագ քարոզը սէվէրիմ... հէմ տէ խօշլանըրըմ, Պիլիրսինիզ պէնիմ էֆքեարլարըմ... — սէօզ արամըզտա — պէն զատիկ պօրճըմը իյֆա իսէն պիր աքամըմ...:

Ինչիս բէտէրանէ պիր թավր իլէ:

— Պուըն չօգտան պիլիրիմ. հէմ տէ սէնին պու հալինի պէն իֆշա իտէրիմ տէյէ գօրպիմ... ֆագաթ զատիկ պօրճընը իյֆա

իթմէք իչուն խոստովանանքա կիթմէք լազըմ տէյիլ մի:

— Թապիի:

— Շու հալտէ սէն նաարլ պիր էրքէքսին քի խոստովանանքա կիթիյօրսըն:

— Նիչին կիթմէյէյիմ:

— Նիչին մի. խոստովանանք աէտիյին, անճագ, պուտալա վէ ապէս պիր ատէթ տիր, իշթէ ճնըն իչին:

— Պուըն սիզէ քիմ էօքէթտի. նէ՞րէսէն էօքէնտինիզ:

— Հէր թարաֆտան... տահա օ պիր կիւն զազէթամտա օգույօրտըմ քի խոստովանանք բարազլարըն իյճատը տըր:

Վէքիլ՝ բէյիսի հազգընտա իպրազը լազըմ կէլէն վազիֆէյի հիւրմէթէ բազմէն, էլինտէքի ճէտվէլ իլէ գուվվէթլիճէ մասայա պիր վուրտու. վէ:

— Իշթէ սանա պիր իֆիթիրա... աճէպպ բարազլարըն խոստովանանքը նէ վազըթ իյճատ իթմիլ օլտուղլարընը տա սանա սէօլէսիլէ՞ր մի:

— Եօզ. ֆագաթ պուընն նէ՞ զիյանը վար:

— Տուըն տա սիզէ անլաթայըմ վէ էօյրէտէյիմ, Յիսուս Բրիստոս քէնտի Առաքեալլարընա պույուրմուշ տըր. «Հէր քիմին քի կիւնահլարընը ածվ իսէնէ օլուրսանըզ, օնլաւա ածվ օլունանագ սր»... Իշթէ խոստովանանքըն թարիսի իյճատը պու տըր: Նէ՞ բէտէ տիրլէր պուրատա բարազլար:

— Էյի ամմա, զազէթատա եազանլար տա պիլիրլէր քի...:

— Էվվէթ, ալտաթմայը բէք էյի պիլիրլէր: Լաքին տիկէր թարաֆտան քրիստոնէականլարընը պիլէ պիլմէզլէր:

— Պէլքի... Պուընուշա պէրապէր ճնլար անճագ քիմնէլէր տէյիլ տիրլէր... խոստովանանքըն բարազլար թարաֆընտան իյճատ օլունտուղընը տէլիլլէրլէ տէ իսպաթ իտիյօրլար... Հէմ տէ կէօրիւնիւյօր քի բարազլարըն խոստովանանքտան պէօյիւք իսթիֆատէլէրի վար տըր...:

— Պու եալանը տա մը սիզէ եութտուրապիլտիլէր:

— Պիր գատէն պէյազ շարապ կիպի...

— Միւսսաւանէ պոռլուրուն տա պու տէֆաւ տա պէն սիգէ սատէտիլ տէյէյիմ: Պու զանաաթընըզըն քիւլլիյէն եանլըն օլտուղընա պիր տէյիլ օլմագ իւզրէ տէրիմ քի, պէն սէնէնին իչինտէ պէն տէֆաւ խոստովանանքա կիթտիյիմ հալտէ, տանա պիր բարա պիլէ վէրմէմիյիմ...

Պունըն իւզէրինէ առապիյէթլէ սիկարընը հազմասը իւզէրինէ՝ բէյիս:

— Սիգ մի... սիգ մի... թապիի տիր, չիւնքի սիզին պիր մէմուր օլտուղընըզ պիլիլիլէր... հէմ տէ սիգ էրքէքսինիզ... եա պաշգալարը... տէր:

— Պաշգալարը տա պէնիմ կիպի հարարլար, հիչ պիր բարա վէրմէզլէր, մէսէլա պէնտէն տանա գիյատէ իպատէթքեար օլման գարըմ, հէր ծնպէն կիւնտէ պիր քէրրէ խոստովանանք օլտուղըն հալտէ, հիչ պիր շէյ վէրմէզ:

— Եազը՛գ, ածրըմ գարընըզա:

— Հիչ, հիչ պիր շէյ վէրմէմիյ տիր:

— Պունա էմի՛ն միսինիզ:

— Բարալը քիմտէն ալաճագ տըր:

— Տէմէք օլույօր քի գարընըզ վասիթասըլա պիր վարդապետին էվին հէր ումուրընա վազըթ օլմասընա միւսսաւանէ իտիյօրսընըզ:

— Բէճա խտէրիմ, բէյիս էֆէնտի, էվին ումուրըն իլէ վիճտան ումուրըն արասընտա չօգ ֆարգ վար տըր... Էվ իլիէրինի պիզ իքիմիզ հալլ իտէրիզ. զաթէն, համո օլսուն, եիրմի սէնէտէն պէրի տէ սէսիմիզ չըգմամըն տըր: Վիճտան մէսէլէլէրի իտէ, չալսաի պիր իչ օլտուղընտան, օ խոստովանա գարըմ հէր քիմէ քի միւրաճաաթ իթմէք իսթէրսէ, սէրպէսթ տիր... նասըլ քի պէնիմ խոստովանաթը վիճտանիյէմտէ պէն տէ սէրպէսթիմ:

— Պու հալտէն մէմնուն մը սընըզ:

— Շէվգէլատէ սուրէթտէ մէմնունըմ, չիւնքի պէնիմ խոստովանանքալըմ պանա տալիմա էյի նասիհաթլար վէրտիյի կիպի, ծնրն քի տէ քէնտինէ հէր վազըթ էյի ֆիքիլէր վէրմիյ տիր:

— Հէր նէ տէ օլսա, վարդապետլէրէ սըրընը վէրտիյինի ինքեար իտէմէզսին:

— Ինքեարա նէ՛ հաճէթ վար: Սիգ տօգթօրընըզ չաղըրտըղընըզտա հէր խասթալընընըզըն ծնա հիքեայէ իթմէ՛գմիսինիզ, Հէմ պիր կիւն սիգ պանա տէմէտինիզ մի քի պիր խասթէյիյինիզ միւնաաիպէթիյլէ, կէնճլիք կիւնահլարընըզտան պիրինի իզրար իթտիրմիյ տիր:

Բէյիս պիր ազաճըգ թէյալլանըր:

— Սուս օլ, ճանըմ. քիմնէյէ պիր շէյ սէօյլէմէյէսինիզ հա... զաթէն տօգթօր սըրր սագլամաղա պօրճլու տըր:

— Եա խոստովանահա՛յր... Աճէպա պիր տօգթօրա ալտըղընըզ սրրըն ծնա ալմագ իսթէմէ՛գմի սինիզ... Հէմ զաթէն պէն էօմրիւմ իչինտէ օ կիպի պիր խաթա իգրարընտա պոլընմամըլըմ, չիւնքի պէն միւստէթի էօմրիւմտէ հէր վազըթ խոստովանանքա կիթմիչ օլտուղընտան օ կիպի տիվանէլիքլէրտէն Ալլահըն լութֆըլա կէրի տուրմըլըմ...

— Եանի պու հալին սանա պիր ֆայիտէսի օլմոնէլ մը:

— Հա՛յ հայ, հէր կիւն իչին պու խոստովանա սէվինիր վէ մէմնուն օլուրում:

Եազըխանէ բէյիսի շալըմըզ գալմընտը, մայէթինին բուհընըն պու սաֆլըղընա... վէ մէմնունիյէթինէ... առուտէ հալտէ կէչէն ծնուն ալիլէ հայաթընա... կիւզէլ վէ սէվիլի չօճուզլարընա... գալպէն զըպթէ իտիյօրտը, Զիւնքի քէնտիսի պէքեարըզտա իիթիյարլալմընտը... վէ բարազլարմ խոստովանանքա գարըն հիսս իթտիյի պու զայլ ու առաւլէթին հիչ պիր էասըլ սէպէպէ միւսթէնէտ օլմայրպ, մահաա աղրազը շախսիյէ նէթիճէսի օլտուղընա գալպինտէ գանի պուլունույօրտը...

— Շու հալտէ սիգ տէտիքլէրինիզէ ճիտտէն գանաաթ կէթիթմիչ մի սինիզ:

— Պէնի քիմ զանն իտիյօրսընըզ... Լաքին խոստովանանք վարդապետլէր իյճասը տըր տէյօրսընըզ եա. պու իտտիա վահի պիր մոսալտան պաշգա պիր շէյ տէյիլ տիր... չիւնքի խոստովանանք կիպի միւհիմ պիր իյճատըն քիմի՛ն թարաֆընտան վէ նէ՛ վազըթ մէյտանա չըգմըն օլտուղըն պէլլի օլմալը տըր: Պունտան մասա, օ կիպի պիր մու-

ծիտ ֆարդ խորհրէ պիլէ, պու զաթ քէնտի թէշէպպիւսինտէ միւլէֆֆապ օլամայանագ-տը, օնուն խոստովանարանընա քիմնէ կէլէ-մէյէճէքտի. պէօյլէլիքլէ խոստովանանք քէն-տիլիլինտէն սուլա տիւշէճէքտի, չիւնքի տին-տարան պուլը դապուլ իթմէյէճէք, բարազ-լար պու զահմէթլի քիւլֆէթտէն գուրթուլ-մագ իսթէյէճէքլէր վէ Բիլիսա պիլէ հէր քէ-սի քէնտինտէն ուզագլաշտըրապիլիւր օլան պէօյլէ պիւր իյճասը մէհարէթլէ ունուլթու-րաճագտը... Կէօրմէյօրմըսըն Լուտեր, Կալ-վին կիպի հերիտիկոսլար էհալլի ղէնտիլէ-րինէ ճէլպ իսթպիլմէք իչիւն, էվվէլ էմրտէ խոստովանանքը գալարմըլլար տըր:

— Բէք սէ էյի եաբմըլ տըրլար, տէտի իէյիս, զաթէն խոստովանանք գալգմըլ օլ-սա, հիշ տուրմագ պէն սէ զաթօլիք օլուր-տըմ:

— Օ հալտէ չիմտիքլինտէն նէ՞ ֆարգընըզ օլաճագտը. Հիշ... Զիւրա խոստովանանք-սըզ պիւր զաթօլիք արթըզ զաթօլիք տէյիլ տիւր... խոստովանանք սայէսինտէ տիւր քի ճիտտի ֆազլիլէթ սահրալլէրինէ թէսատիւֆ իտիլիւր... օնտան տիշարտա, էվվէթ, բար-լազ ղէվանիլէ բասթ կէլինիւր, լաքին բէք տէրինլէրինէ ինմէմէլի, հօգաս...

Բէյիս պուսա տա ճէվապ վէրմէք իւզրէ իքէն, կիծէյէ պիւր ատամ կէլտի, վէ պու սուրէթլէ տահա բէք չօգ տէվամ իտէճէք օլան միւճատէլէ գաբանտը:

(Մապաւի վար)

ՀԻՆ ՎԱԽԵՐԱԹՈՒՂԹԵՐ

Օ Ր Ա Փ Ի Ր

ՄԵԾ ՀԱԼԱԾԱՆՔԻՆ

ՈՐ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑԱԻ ՀԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿԵՑ ԴԵՄ

(1827 — 1830)

Բազար կիւն 15.— Բէօշէկ օղլու Անտօն աղա քալան փափազլարըն տէֆթէրինի հա-փըպ կէօթիւրաիւ Փաթրիէ թէսլիմ իթտի¹,

Բազար երթեսի 16.— Էննաֆլարտան պէշ օն քիշի Բոււմ Բափուլա Երուսաղէմ էվի-նէ վարըպ եազըյօրլար Սամաթիատա էվ թուլթուլ տէի. օլտէմ Փաթրիք կիտէնլէ-րէ տէյօր տիւնքի կիւն պիւր քաշ մահալէ տահա իզլին ալարմ, հանի էյուպէ, Թօփ Բա-փուլա, Խաս քէօյէ, Պէշիթաշա, Օրթա-քէօյէ, Իւսկիւտարա. Բատըքէօյէ վէ Բու-րուշէշմէյէ. լաքին սօնունտա ինքեար կէլ-տի Բուրուշէշմէ լաքըրտըսըն տէմէտիմ տէի:

Ճուճաա երթեսի 21.— Փաթրիք թէք-րարէն ամիրալարտան վէ Էննաֆլարտան Բոււմ Բափուլա Երուսաղէմ էվինէ չաղըր-տըրըպ ֆէրման օքուտու. նէ քատար էնքա-րէ միսիլիւ փափազլար վար ըսա ճիւլէսի 4 կիւնէտէք Աք տէնիզէ սիւրիւլմէլի, պուն-լարըն ալըպ վէրէճէյի, էյեալ ու էվլատէ-րի եօք քի՞ պուլլար տա ուզանսըն տէտի, վէ քէնտիլէրի նէրէսինի արզիւլէրսէ օրայա վարսըն. քալարքի էյեամըն չիտէթլի քըշ էտ-տիլինտէն, միւսաատէ օլտու պիւր քաշ կիւն Պէզճեան Արթին Ամիրատան¹:

Ճուճաա կիւն 27.— Գազազլար վէ Ժամ-կոցլար սէպահլէյին գալարտըլար Զըրաճը օղլու Մանուէլի, էպէկ Էէյէնի օլան եազը-ճը Յուսէփի, Կուրճի Պէրպէր Արթինի, Բէօ-թահեալը թէրզի Սարգիսի, Օրթաքէօյլիւ քապարաճը տամատը Տուտուաքսարեան թէր-զի Ստեփանը. սաաթճը Լուլթի օղլու Բա-րա Անտօնու, տալսու Էէյէնի թօփալ թէր-զի օղլու Պետրոսու, չուպուքճու Յուվակիմի հայտան կէլմէ տիրացու Արթինի, Աքքէր-եան Ստեփան օղլու Յուսէփի, շէօհրէթ օղ-լու Յուսէփի, շէօհրէթ օղլու Ակոբու, վէ պուսուն հէմշիթէսինի, քի իմամ էվինէ վէր-տիլէր. օ պիւրլէրինի միւքսիւր աղայա էն-տիրալիլէր. չիմտի աքքէր օղլու Յուսէփ ի-չին Ֆրէնկ թիւճճարլարը Փաշա գարուսունա վարըպ իստէտիլէր պուլը տէյէրէք. պու ու-շազը պիզէ կէօնտէրին միւպաշիւր իլէ տէֆ-թէրլէրիմըզի պապմաղա, իշ պիթտիքատէ եի-նէ տէօնսին սիզէ. իւք աղըզ օլմագ տէյի ճէվապ իթտիլէր, ամմա սօն պէյիթ իթիւճ-ճարլարըն իւսթէլէտիլինտէն քալըլ օղուպ:

միւսպաշիւ իլէ կէօնտէրտիլէր . պու Յուսէփ ֆրէնկ թէլլալը օլտուղուստան , Բէրլէմպէ բաղարընա վարտըղընտա , պիր մաղաղատան օ պիր մաղաղայա կիրիպ չըքտըքտա , էնճամ մաղաղանըն պիրինտէ սըրը օլտու . վէ միւսպաշը մաղաղա տիշարընտա հայլը պէքլէտիքիտէ պագար տըշարը չըքտն եօք , իչէրի կիրէր արամաղա , պիր թիւրլիւ չարէ պուլաւալընճա , վարըր քարույա թագտիր իտէր օլտուղուստան . օլ տէմ գարուտան պիր քավազ կէօնտէրտիլէր պուսուս գարտալը օլան Աքրահամա , վէ թուլթուպ սասարագամ հուգուրաւկա չըքարտըլար . պուսու կէօրտիւքտէ սարը մէստ ալագտա վէ պաշընտա քիւպուտի քալըք «չիւն ինկիլիզ պէրաթլըրը իալի» սօրար սատրագամ . քիմ սին սէն , պուսէ քընաֆէթ սէնտէ : Պու սօրուչ էօրֆէն օլտուղուստան վէ քալտըրըն տէտիինտէն , ֆաքըր զիատէճէ իւրքէր վէ կէօթիւրէն զալիմ քավաղլար եօլտա պիրիպիրլէրինէ տէմէյէ պաշլարլար , պուսուս պօյնու կէրէյի կիպի քալըն տըր , սէն քէսէմէզսին պէն քէսէճէյիմ . պու կիպի սէօղլէրտէն վէ վէզիր էօրֆիւնտէն զիատէ իւրքիւնթիւ թէյսիր օլուպ Աքրահամըն տիլի թուլթուլուր վէ զայաքըլ էնտիրիլլէր միւքսիւր աղայա տէմէ իլէ . Հէր նէ վապըթ Յուսէփ գարտաշըն մէյտահիս չըգարսա սէնի պրաղըրը :

Շիմտի մէնֆիէ կիտէճէք փափաղլարտան պէշի քարասան կիթմէք իաթէտիլէր . օ սէպէպէ ինթիսապտան պիր չուհատար թային օլտու պուսիւրա , Պուքրէչէ պըրաքմաղա վէ իսիմէրի պուսիւր սըր :

1. Նուրիճանեան քօլէճլի Անտոն վարթապետ , 2. Բաղէշլի Սէլվիեան Յոհաննէս վարդապետ , 3. Էրզիւրի միլի Մարքարեան Յուսէփ վարթապետ , 4. Էսայեան աբբալը Հայր Կարապետ վարթապետ , 5. Էքսէրճեան օղլու Բասապրեան Վիէնալը Հայր Բիրքօր :

(Շարունակելի)

1 15 կիր.— Քէօշէ օղլու Անտոնը քահանայից թէֆտէրը տարաւ Պատրիարքին . քանի մը օրէն ըսաւ Պատրիարքը ձեզմէ քահանայից տէֆթէրը ուղեցի բայց դուք ալ իմացաք որ տէրութիւնը այսպէս քահանայից միւլսիւթ թագիր կ'ընէ կոր , ու

երթան կ'ըսէ կոր , անոր համար կ'ընեմ , ըսէք անոնց որ երեք օրվան մէջ գան հոս թէսքէրէնին առնեն նաւով ձերմակ ծով երթան իսաղաղութեամբ ամա ըսէք քուղուլ շուտով բաներնին լնցընեն օրերնին չանցնի նաւը ժամ մը առաջ մտնան . տէրութիւնը ուրիշ յանցանք չի գտնայ վրանին . փէք աղէկ ըսին , եկան քահանայից խապալը տուին անոնք ալ փէք աղէկ ըսին , սկսան ճամբու պատրաստութիւն տեսնալ :

2 16 թշ.— Էսնաֆնէրէն հինգ տասը հոգի գացին Պատրիարքարանը գրուելու , ու թէսկէրէ առնելու համար ամէն մարդ մէյ մէկ տեղաց համար Պատրիարքը կ'ըսէ ասոնց երէկուան օրս հրաման առինք քանի մը տեղաց համար ալ , գէրէ հրամանաւ եղած տեղերը քիչ պիտի գայ . էյիւր , Թօփ քափու , Հասգեղ , Պէշիկթաշ , Օրթաքէօյ , Իւսկիւտար , Ղատը քեղ , Ղուրու Ձէշմէ , բայց յետոյ Գուրու Ձէշմէ չըսի տէյի ինքեար ըրաւ :

Քէօշէ օղլու Անտոնը կիրակի օրը քահանայից թէֆտէրը տարաւ նէ «Չիլի» Պատրիարքը կրկին ամիրաները եւ էսնաֆնէրը Յրուսաղէմայ տունը կանչել տուաւ , ֆէրման կարթացուեցաւ . չիլ մըզ— «տար անկարէլի միսիլի փափաղլար վար իսէ ձիւմ— «էսի իւշ կիւնէ գատար Աք տէնիլէ սիւրիւլմէլի «տիրլէր» . յետոյ Պատրիարքը ըսաւ . ասոնք ալ առնելիք տալիք , տուն տեղ չունին եւ , նայեցէք թիշուտով երթան վտանգ մը չեղած եւն . եւն .—

3 Խալաւները եւ ժամկոցները վերուցին զանոնք : Էլաճի վիշէն , չըրաճի Մանիլէ , էշէք Յուսէփ , պեւալէր Յարութիւն , հալէպի Տօմիւրիօն , թէրզի Սերփիսը , օրթաքեղցի թէրզի Ստեփանը , սասթճի խարա Անտոն , Տավուլին եէկէնը քիւրքճի Պօղոսը , մէրամէթճի օղլու Պետրոս , չուպուլճի Օվալիմը , Յարութիւն վարժապետը , որ հայոցմէ եկած էր , ասքէր օղլու Յուսէփը , Շէօհրէթ օղլու Յակոբը եւ քոյրը ամէնքը միւշիւր աղան տարին , Շէօհրէթին քոյրը կնիկ մարդ ըլլալով իմամի տունը դին բայց Ասքէր օղլու Յուսէփը թէլլալ ըլլալով հարկ եղաւ որ մէկ միւսպաշիւրով մը երթայ իր պաղիրկեանին հաշիւը տայ մասլահաթին Պէյ Օղլու երթալ լինի միւսպաշիւրին ձեռքէն բախաւ շատ բնութեցին բայց չի գտան . թընկըր Կրիստիկին մշակը Աքշէհրէթի Գէորգը աքսորեցին Աք Շէհր :

ձերմակ ծով գացող քահանայից անունները ասոնք են : Յակոբոս Վ , Սերովլէ Վ . Նուրիճեան , Պօղոս Վ , Սերփիս Վ , Խալաւորեան Տէր Պետրոս , ձիւալեան Տէր Կարապետ , Ֆիլճանճեան Տէր Ղազար , Տէր Պետրոս Գիւլէլեան , Տէր Յովսէփ Եսքութեան Տէր Կարապետ , Պէնկի Տէր Անտոն , Հէքիմեան Տէր Միքայէլ , Աստարճեան Տէր Տիմօթէոս , Զարֆեան Տէր Մարտիրոս , Տէր Երեմի Թօմէլեան , Հ . Սահակ , Հ . Ղուկաս Ինճիճեան , Հ . Քերովլէ , Հ . Փիլիպպոս Թէրճիմանեան , Հ . Ստեփաննոս , Հ . Սրապիոն , Հ . Երեմի , Հ . Անանիա , Հ .

Աղէքսանդր, Հ. Թադէոս, Հ. Մեհրոբ, Հ. Թովմաս, Մաքսերեան, Հ. Սերովբէ ճէվահիրճեան, Հ. Աւետիք Աւետիքեան, Հ. Ռաբայէլ Տոկեան, Հ. Գաբրիէլ, Հ. Դանիէլ, Հ. Անդրէաս, Հ. Անդրէաս Շիւքիւրեան, Հ. Սերովբէ, Հ. Գեորգ Ոսկեան:

Ասոնց մէջէն հինգ քահանայ ծովէն վախճալուն ընտել ըրին որ խարայէն երթան որք են այստօքիկ, Նուրիճեան Անտոն Վ., Սիւլեան Յովհաննէս Վ., Էրզրումի Յովսէփ Վ., Հ. Կարապետ, Հ. Գրիգոր Էնքոսէրճեան ըէյիս Էֆէնտիյի չուխատարով մը վանոնք Բուսէլիէն մինչեւ սընըը խաւքոյն:

ԻՄԱՍՏՈՒԹԵԱՆ ՍԿԶԲԱՆՑ ՎՐԱՅ

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԵՒ ՊԱՏՄԱԿԱՆ

ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ (°)

Ձ.

«Քեզի պարտք ունեցող աշխատւորին վեցեր մի՛ աւելցնեք,
«Վեարէ՛ բանաւորին իր աշխատանայ վարձքը:»

«Քեզի պարտք ունեցող աղբաւին վեցեր մի՛ աւելցնեք:

Շահասէր և անազորոյն մարդե՛ր, կը մոռնա՞ք արդեօք թէ ձեզի հետ այնպէս պիտի վարուուի, ինչպէս որ դուք ձեր եղբայրներուն հետ կը վարուիք: Եթէ դուք այն չար ծառային կը նմանիք, որուն իր տէրն տասն հազար քանքար պարտքը շնորհած էր, և որ իր ծառայակիցներէն մէկը, որ իրեն հարիւր դահեկան պարտք ունէր, բանտ դընել տալու խտաւարտութիւնը ունեցաւ, պէտք չէ՞ որ վախճաք նոյնպէս ձեզի դէմ գրգռելու մարդկանց վայրոյթը և Աստուծոյ բարկութիւնը, որ, որչափ տէր, նոյնչափ ալ հայրն է ամենուն, և որ մեծաբարբառ կը յայտարարէ թէ աղքատաց վրէժխնդիրն է: Այնիւ և վեհանձն հոգիներն հաճոյքով պիտի կարդան Սուրբ Ստեփանոսի ըրածը: Կարի չքաւոր աղքատական մարդ մը իրեն կարեւոր գումար մը պարտական էր. ասիկա եկաւ կոմար գտաւ և իրեն աղաչեց որ իր պարտքին կէսը իրեն շնորհէ: «Այդ դը-

րամն այլեւս իմս չէ, իրեն պատասխանեց կոման, այն վայրկեան իվեր որ յանձն առիր զայ, եւ այդ գումարը ինձմէ խնդրել. եւ որովհետեւ միւս կեսին տրամադրութեան մասին զիս ազատ կը քողուս ընդունէ՛ որ զայն քեզի տամ:»

Մենք առատաձեռնութեան այնպիսի օրինակ մը չենք առաջարկեր, եթէ ոչ այնպիսի անձանց, որոնք, առանց իրենց գործերը խանգարելու և իրենց ընտանեաց վընասելու, կարող են ատոր հետեւիլ: Գիտենք թէ՛ դժնդակ պարագաներ կան, յորս մարդ ակամայ կը ստիպուի ուրիշները թըշուառ ընել, ինքն ալ թշուառ չըլլալու համար: Բայց, ի բաց առեալ այս պարագան, և երբ հնար է այլազգ վարուիլ, բարբարոսութիւն է նեղել խեղճ պարտապան մը, որ չի կրնար առ այժմ իր պարտքը ձեզի վճարել, եթէ ոչ իր ընտանեաց բերնէն հացը կը տրեւով և կամ ոչինչ գնով ծախելով իր մնացած բոլոր ունեցածը: Քչիկ մը համբերութեամբ և ժամանակ տալով, պիտի կարենայիր անոր կործանման առաջը առնուլ, մինչդեռ դուն զայն կը փութացնես, քու աղմկալից փութացումովդ անոր գործոց յոռի վիճակը կը ծանուցանես ուրիշներուն, և քու, այսպէս ըսելու համար, քաշած դանգալովդ, անոր բոլոր միւս պարտատէրերուն ալ լուր կու տաս, որոնք կը վազեն կու գան, և քեզի հետ կը միանան, զանիկայ բողոքովին կորստեան մատնելու համար: Եթէ դուն նոյն հանգամանաց մէջ գտնուելու դժբախտութիւնը ունենայիր, պիտի ուզէ՞ր արդեօք, որ քեզի նկատմամբ այսպէս վարուին: Որպիսի՞ երախտագիտական զգացմունքներ չպիտի ունենայիր գլխած և արգահատող պարտատիրոջ մը հանդէպ, որ ոչ միայն քեզի ժամանակ տար քու գործերդ պատուաւոր կերպով կարգադրելու, այլ և նոյնին միջոցներն իսկ քեզի հայթայթէր: Եթէ քու պարտապանդ համեստ մարդ մըն է, և դուն զայն իրրւ այնպէս կը ճանչնաս, ի՞նչ կը կորսնցնես, վաղ կամ անագան քեզի պիտի հատուցանէ, և ապա խիղճդ զքեզ չպիտի յանդիմանէ դժբախտ մը ջախջախած

(°) Տես թիւ 147. էջ 312.

ըլլալուդ համար: Եւ եթէ անի քու բարեկամդ է, զայն նեղելով իրեն բարեկամութիւնը պիտի կորսնցնես, և անով քու ստակիդ արժէքէն աւելի բան մը: Եթէ քեզի պարտապան եղողն պատուաւոր մարդ մըն է, հաւատա՛ որ իր պարտքը վճարել չկարենալուն համար, քեզմէ աւելի տառապեալ և անհանգիստ է. զգացման տէր մարդու մը համար այնչափ ծանր չէ ստակ չունենալն, որչափ ուրիշի պարտապան ըլլալը: Անոր քիչ մը ժամանակ շնորհելով, ամէն հարստութիւններէն աւելի բան մը պիտի վաստակիս, այսինքն մարդկանց համարումը և երախտագէտ բարեկամ մը. «Լաւ է անուն բարի՝ քան զմեծութիւն քաղում. Եւ քան զարծաք եւ զոսկի՝ ճնոմիք բարիք:» (Առակ Իբ. 1): Քու անուանդ վրայ դրոշմուած ամօթալի արատ մը ջնջելու համար՝ ինչէ՛ր պիտի չտայիր: Արդ, կարծրատիրոս և ազան մարդու մը համարումն ունենալէ աւելի ամօթալի արատ մը կա՞յ արդեօք, որմէ պարտաւորիս աւելի վախճալ: Ո՞վ, հետեւեալ դէպքը կարդալով, պիտի կարենայ աւանց արդար զայլոյթի, լսել այն բարբարոս մարդուն անունը, որուն անդթութիւնն ու ազանութիւնը, բարեբախտաբար դարձաւ յօգուտ այն թշուառ անձին, զոր ինք կործանելու կը ձեռնարկէր:

Մրգավաճառ աղքատ կին մը, իր փոքրիկ բնակարանին վարձքը, որոշուած օրը, չկարենալով վճարել, նոյնին անգութ տէրն անոր կարասին ծախել տուաւ: Իր ունեցած քչիկ մը բանը հազիւ պարտքը և աճուրդի ծախքերը ցոցելու բաւելով, մուրալու անհրաժեշտ վիճակին մէջ պիտի իյնար: Մինչ իր գոյքերն կը ծախուէին, ինք դառնապէս կու լար. բայց իր ցաւն աւելցաւ, երբ տեսաւ որ աճուրդի կը դրուէր Սուրբ Հերոնիմոսի մէկ ու կէս ոսք մեծութեամբ. ծուխով մոխով մրոտած պատկերը, զոր ինք իր անկողնին գլխուն վերեւ կը կախէր. և որուն առջեւ ամէն օր կ'աղօթէր: Պատկերահան մը զայն քննելով մէկուկէս ֆրանք տուաւ. հետաքրքիր մը, որ պատկերահանին չափ ատոր տեղեակ էր, հինգ ֆրանք տուաւ: Պատկե-

րահանը այդ մարդը չփոթեցնելու և Ս. Հերոնիմոսի պատկերը դնելու փափաքէն ետ կեցընելու համար կարծեց թէ պիտի բաւէր ատոր գինը յանկարծ բարձրացնել, «մէկ փիսքով» (10 ֆրանք) ըսաւ: Հետաքրքիրը պահ մը մտածեց, կամ մտածել ձեւացուց: «Յիսուս Ֆրանց» ըսաւ: «Հարիւր ֆրանց» աւելցուց պատկերահանն. խեղճ կնկան սիրտն ուրախութենէն կը բարախէր: Իր վարձքն և ծախքերն սուրբ Հերոնիմոսին փոքրիկ պատկերին շնորհիւ վճարուելէն ետեւ, դեռ ստակ ալ կ'աւելնար: Իր ուրախութիւնն կրկնապատկեցաւ, երբ լսեց որ այդ հետաքրքիրն երկու հարիւր ֆրանքի զայն բարձրացուց. և ո՞վ պիտի կարենար նկարագրել այն ուրախութիւնը, զոր զգաց, երբ տեսաւ որ գինէ գին բարձրացնելով, վեց հարիւր ֆրանքի հասցուց զայն այդ հետաքրքիր մարդը: Պատկերահանն արտասուելով ըսաւ իրեն, «Պարո՛ն, ինձմէ աւելի հարուստ ըլլալուդ համար բարեբաղդ ես, վասն զի կամ երկու հազար ֆրանց չալու պիտի պարտադրէիր, եւ կամ այդ պակեւն իմս պիտի ըլլար»: Ատի Ռաֆայէլի մէկ նախանկարն է եղեր:

Թարգմ. Ն. Մ. Վ. ԱՃԷՄԵԱՆ

(Շարունակելի)

ԵՕԹՆԵԱԿ ՔՐԻՍՏՈՆԵՒ

ՀՈԳԵՒՈՐ ՄՏԱԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

„ՆՄԱՆՈՒԹԻՒՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ՝ ԳՐԲԷՆ

ԴԻՐԷ Ա. — ԴԼ. ԻԱ. — ՍԵՐԻ ՂԵԶՄԱԾ ՎԵՐՈ՛

(Շար.)

Յաճախ հոգւոյ չխտրութեան մէջ եմք, որու համար օտոպիտալ մարմինը այնչափ դիւրաւ կը օրհնէ: Ուստի խնամահոլութեամբ աղօթե՛ք առ Տէր, որպէս զի օայ լիզի զղլման հոգիւն, եւ շտկ մարգարէիկն հեօ. Տէ՛ր, ջաւրե՛ ինձի արտասուաց հացը, եւ խնց՛ւռ ինձի արտասուք չափով:

Ս. ԻԳՆԱՏԻՈՍ ԼՈՅՈԼԱՏԻ

Այս քարայրին մէջ Իգնատիոս ամէն օր չորս չինգ անգամ ինքզինքը շղթայով կը ձաղկէր: Երեք

չորս օր առանց կերակուրի կ'անցնէր. և երբ ուժը սպառէր, հովտին մէջ գտած քիչ մը արմատիքը, կամ տնկելանոցէն բերած կտոր մը հացը կ'ուտէր: Աղօթելէն և լալէն ուրիշ բան չէր ընէր. և անգագար իր մեղքերը յիշելով իր անձին դէմ նորանոր խտուրտութիւններ կը հնարէր: Այս չափէ դուրս Զգնութիւնները շատ անգամ զինքը կը նուազեցնէին: Օր մը մի քանի մարդիկ, որ փնտաւելով փնտաւելով յաղորած էին գտնել իր մենավայրը, տեսան որ քարայրին մուտքին վրայ մարեր ինկեր էր: Ուստի ստիպեցին զինքը որ անկելանոցը դառնար: Այն տեղ հիւանդ պատկեցաւ. և տենդը այնպէս սաստկացաւ որ շատ ջանքած իր կեանքէն յոյսերնին կտրեցին:

Բայց Աստուծոյ շնորհքով քիչ ատենէն սկսաւ ապաքինիլ: Ահա՛ այս միջոցին ստատան տանջեց զինքը ա՛յնքան բուռն խղճահարութիւններով որ վայրկեան մը հանգիստ չէր կրնար ընել՝ հակառակ բոլոր այնքան ընդհանուր և մասնաւոր խոստովանանքներուն: Աստուծոյ մինչև այն ատեն իրեն պարգեւած հոգեւոր քաղցրութիւններն ու միջոցարութիւններն այլ դաւանութեան դարձան և իր բոլոր քիտութիւնը անհետ եղաւ կարծես իրեն թողով միայն տարակայսներ, անհանգստութիւններ և աղջամուղջ: Այն ատեն իր ծոմերն ու միւս Զգնութիւնները կըրկնապատեց, յուսալով այս միջոցով կարնցուցած անդարձութիւնը ձեռք բերել: Գիտնալով որ Խոստովանանքը և Հաղորդութիւնը այսօրինակ փորձութիւններու ազդու դարձաններ են, ստէպ կը մերձենար այս Ս. Խորհուրդներուն: Այս միջոցները բուռնական չըլլալով եթէ օր ամբողջ ծով բռնեց առանց ուսերու կամ խմելու, և դեռ ամէլի պիտի երկնեցնէր այս ծովը եթէ խոստովանահայրը հակառակը չհրամայէր: Հնազանդեցաւ և իր հնազանդութեամբը՝ հոգեւոր անթերի բժշկութեան արժանի եղաւ: Գտաւ իր առաջին հանգստութիւնը. և իր արտաքին խաչերը դարձան արտաքին կարգի բերկրանքներու, որոնց ճաշակը չէր առած մինչև այն ատեն: Ի վարձ իր եռանդին ընդունեցաւ նաև հոգիները ճանշնալու շնորհքը և միանգամայն խղճահարութիւնը բուժելու այնքան սքանչելի պարգեւ մը որ այնուհետև կըրցաւ խաղաղութիւն և հանգարտութիւն պարգեւել ամէն խղճահարութենէ տառապած հոգիներուն:

Այս շնորհքներէն զատ երկնային հիասքանչ տեսիլքներ և այցելութիւններ ունեցաւ: Օր մը երբ Ս. Տոմինիկոսի Կարգին եկեղեցւոյն աստիճաններուն վըրայ Տիրամօր Ժամերգութիւնը կ'ըսէր, հոգեով վերացաւ և Ամենասուրբ Երրորդութեան Խորհուրդը պայծառ կերպով ներկայացնող պատկերի մը պէս բան մը տեսաւ: Քիչ ատեն վերջը, ուրիշ լոյս մը իրեն ցոյց տուաւ աստուածային իմաստութեան դիտաւորութիւնները՝ աշխարհի ստեղծման մէջ և այն կարգը որուն նա հետեւած է այս մեծ գործին կատարման մէջ: Ուրիշ անգամ մը, առանց ստուերի տե-

սաւ Յիսուսի Մարմնին և Արիւնին ներկայութիւնը՝ Ս. Հաղորդութեան մէջ, Գարձեալ ուրիշ պարագայի մը մէջ, մեր հաւատքին բոլոր Խորհուրդները իրեն այնպէս անթերի կերպով ցոյց տուեցան որ այնուհետև կ'ըսէր թէ՛ անոնք Աւետարանին մէջ գրուած ալ որ չըլլային, Մանրէզի մէջ ստացած Ժանօթութիւնը բաւական էր իրեն՝ աշխարհիս ամէն կողմը զանոնք քարոզելու և իր արիւնին վերջին կաթիլով զանոնք պաշտպանելու համար:

Բայց նոյն միջոցին իր ընդունած բոլոր շնորհքներուն ամենանշանաւորն է վերացումը՝ մը որ ութը օր տեւեց: Խոնարհութենէն՝ չյայտնեց բնաւ այն բաները որ այս յափշտակութեան մէջ իրեն յայտնուեցան. և չուզեց բնաւ այս մասին բան մը խօսիլ՝ հակառակ իր բարեկամներուն թախանձանքներուն:

Բայց Մանրէզի բնակիչները՝ շատ ջանքած զինքը ճանչցան նորէն և ստիպուեցաւ անոնցմէ մէկուն կողմէ տրուած ասպնդակաւութիւնը ընդունիլ: Այն տեղ լիովին առողջացաւ, և այս միջոցին էր որ երկինքէն ներշնչում մը ունեցաւ հոգեոց փրկութեան և սըրբութեան աշխատելու: Այս նպատակով սկսաւ մարդոց առջև զնել երկինքի ճամբաները թէ առանձնաբար և թէ հրապարակաւ: Այս բանին մէջ հիանալի յաջողութիւն գտաւ. իր խօսքերէն շարժած բազմաթիւ անձեր աշխարհի պատիւներէն և հաճոյքներէն կը հրաժարէին և Յիսուսի վշտակի կեանքը կ'ընդգրկէին:

(Շարունակելի)

ՆԻԹԻՒՆ ԽՈՐՀՐԴԱԽՈՒ ԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆԸ(*)

(Շար.)

Ուստի երբ գոց ամանի մը մէջ գտնուած ջուրը տաքցնենք անոր ամէն մէկ հիւլէին ոչ միայն հաւաքական շարժում մը կը հաղորդենք այլ շատ հաւանական է որ շրջադարձութեան մէջ ալ կը գնենք ելեքորոնները, այն կեդրոնական զանգուածներու մոլորակները, որոնք աւելի ալագ կը սկսին հոլովիլ և այնպէսով ուժի կարեւոր գուամարներ կը մթերեն: Եւ որովհետեւ այս շրջադարձութիւնը կը ձգտի անպագար տարածուիլ, ընդարձակուիլ, հետեւարար վայրկեան մը կուգայ ուր ամանը կը պայթի:

Այս անգամ կրնանք պարծենալ թէ նիւթին վերջին մասնիկը գտած ենք: Ո՛չ երբէք, և արգի բնագէտները հիմնական պատճառներ ունին համարելու որ մենք բնաւ

(*) Տե՛ս թիւ 153, էջ 442.

պիտի չհասնինք այս ցանկալի նպատակին։
Երբ խնդիրը աւելի մօտէն նկատի առնունք կը հասնինք իրօք սա եզրակացութեան թէ ելեքորոններն ալ հաւանականաբար բաղադրուած են, և թէ վերջնապէս եթերի կուտակումներ են։ Եթերն ալ առաւել կամ նուազ խտացած ելեքորականութիւն պիտի ըլլայ։

Այս յետին պարագային, այն նիւթին քանակը, զոր զանգուած կ'անուանէինք, անդարձօրէն կը խուսափի մեզմէ։

Եւ իրօք շատ ատենէ ի վեր ամենուն մատչելի փորձերով չէինք գիտեր որ մարմնի մը ուժը իր արագութենէն կախում ունի։ Երագաշարժ փոքր գնդակ մը երկաթեայ տախտակը կը ծակէ կ'անցնի, մինչդեռ ձեռքով նետուած խոշոր գունդ մը բնաւ չի կրնար փնասել անոր։

Լաւ ուրեմն, մարմնի մը զանգուածին քանակը կը հասկնանք, առաջ եկած արդիւնքէն, ենթադրե՛նք, կշռորդի մը վրայ ըրած ազդեցութենէն։ աւելցնե՛նք արագութիւնները և ահա՛ տեսանելի զանգուածը կ'աւելնայ։ Այս է արդի բնագիտութեան երեւութապէս տարօրինակ եզրակացութիւնը։ Ժամանակակից գիտութիւնը, մարմիններու գոյացութեան լաւ ևս հմտանալու և զանգուածի գաղտնիքին խորը թափանցելու համար զանոնք հերձատելու մանրահատելու ջանացած ստեն կը տեսնէ ահա՛ որ այս էականութիւնը (զանգուածը) ևս պատահում մըն է, եղանակ մը, վիճակ մը։ Հիմայ հարկ է խնդիրը ուրիշ կողմէ պեղել և արագութեան վրայ ճառել, ուստի միջոցի և չարժումի տեսութիւն մը պէտք է։ Բնագիտութիւնը իրեն հետեւողները, անոնց կամքին հակառակ, կը մղէ իմաստասիրութեան սահմանները և կը խոյացնէ դէպի բնազանցութեան քարձուէքները։ զորժը արդարեւ զուարճալի կը դառնայ, որովհետեւ Գալիլէոսէն ու Ռօժէ Պագոնէն ասդին, բնագէտները իրենց անպատուութիւն կը համարին բնազանցութեան մօտենալ։

Եւ իրօք, անոնք որ առանց տատամսելու մտան այս արդիւնաւէտ ճամբուն մէջ,

յանգեցան ծայրաստիճան շահեկան եզրակացութիւններու, զորոնք այս տեղ կ'ամփոփեմ։

Հաւասար երեւոյթներու ամբողջութենէն պէտք է հիմայ հետեւցնել որ գիտութիւնը թէ և բոլորովին չէ հասած այն հորիզոնին որ իրեն կը վիճակի, սակայն ապագային մէջ պիտի չկրնայ կտրել անցնիլ ինչ ինչ սահմաններ առանց իր փորձառական շրջանակէն ելլելու։ Կարելի է, արդարեւ, ցոյց տալ որ մարդը երբէք չպիտի կրնայ յաջողիլ պատկերացնելու ճիշդ ձեւը նիւթի վերջին մասնիկներուն յարակցութեան։ մեր նկարները արժէք ունին միմիայն երբ կը ներկայացնեն առարկաներու թանձր կոյտեր։ անոնք իրականութեան հետ յարաբերութիւն ունենալէ կը դադրին երբ կ'իջնենք անուանօրէն փոքր աշխարհին մէջ։ Նիւթին ներքին կազմութիւնը՝ մեզի համար միշտ գաղտնիք մը պիտի ըլլայ, որովհետեւ միշտ դուրս պիտի մնայ մեր զգայարանաց ենթարկելի իրերու սահմանէն։

Հիմայ յետսահայեաց ակնարկ մը ձգեցէ՛ք։ քառորդ դարէ ի վեր ի՛նչ ճամբայ կտրուեր է։

Շատ հեռացած չենք այն ժամանակէն ուր նիւթապաշտներ—ինչպէս գերման դըպրոցիները, Պիւխնէր, Մոլէսքոթ ևայլն, կամ զրապաշտներ, ինչպէս Օկիւսթ Գոնթ, կը պարծէին որ ամբողջ տիեզերքը վերածած են մեքենական, նիւթական, ներկայացուելիք շարժումներու։ Ասոնց յաջորդները նոյն իսկ իրաւունք չունին ազդակելու բանաստեղծին հետ։

Այն ժամանակն անցաւ զրնաց, քերես ցորեմ եւ դառնայ։

Ո՛չ, այլևս ետ պիտի չդառնայ։ արդի գիտութիւնը հաստատեց զայս անտեղիտալի և յորդաւատ փաստերով։ Կը հասկնանք թէ նիւթին պոտտահումներուն ետեւը կան իրական բայց անբերելոյք ուժեր, որ նիւթական գոյացութեան հիմը կը կազմեն։ քանի որ այս ուժերը կը խուսափին և մըշտ պիտի խուսափին մեր զգայարաններէն, ի՛նչ իրաւունքով կրնանք ուրանալ այն ուժերը

որոնցմով երեւան կու գան անսիրտ գոյա-
ցութիւնները, ինչպէս մեր հոգին. և այն
միւս ուժը, որուն ներգործութիւնը անգա-
դար կը զգանք բնութեան մէջ, այն գերա-
զոյն ամենակարող ուժը, որ արարածներուն
կու տայ անոնց օրէնքները, անոնց շար-
ժումները, կեանքը, և մինչև իսկ գոյու-
թեան պատճառը:

Այս գիտութեան, այսինքն պատճառնե-
րու հետազոտութեան միջոցաւ Աստուծոյ
գոյութեան յայտնութիւնը՝ միթէ ամէն կեր-
պով չ'ըրգործէր Առաքեալին խօսքը, որ
մեզի կը ստիպեցնէ թէ տեսանելի իրերու
միջոցաւ հասնելու ենք անտեսանելի իրե-
րու: Այս հետեւութիւնը, զոր նախատեսած
չէին նիւթին կազմութեան հետազոտիչ գի-
տունները, ստուգիւ արդի բնագիտութեան
ամենէն փառաւոր տիպողոսներէն մին է:

Ա. Թ. ՄՕՐԷՕ

ՏԷՐ ԻՄ ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾ ԻՄ

(Ս. Յովհ. Գլ. Ի.)

Տէ՛ր, չէ՛ թէ թովմաս Առաքեալին պէս
Տեսնեմ ու դպչիմ, եւ հաւատամ ես.
Քաւ սուրբ խորհուրդներդ չեն գործ պատահման,
Այլ անգրաւ պրօուղ՝ սիրոյ մօտեցեան:

Բանկանութիւնս թէ խեղճ, կարճամիտ՝
Զոմբունք Բեզ, Տէ՛ր, սակայն կ'ըզգայ սիրս
Քեզ մօտ մընալով, եւ Բեզ փարի յար.
Տէ՛ր իմ եւ Աստուած, կ'սէ խոնարհաբար:

Երբոր Սուրբ նեխար Սեղանին վրայ՝
Խոնարհ նակասուս վերեւ բարձրանայ,
Ըզբեզ կը տեսնեմ, եւ յափրօտակուած
Քու հով կը թուչի հոգիս, ո՛վ Աստուած:

Ո՛հ, այն հուսափով վառուած սիրս անեղ՝
Ըրէ՛ որ Քեզ գայ օր մ'ալ Դրախտին մէջ.
Ես Քեզ պիտէ՛ քսեմ հոն մօտածաղ
Տէ՛ր իմ եւ Աստուած, սուրբ սիրով աննուաղ:

Մ. Ծ. Վ. Մ.

(Իսայ. Թարգմ.)

Ս. ՊԵՏՐՈՍ ԵՒ ՊՕԼՈՍ ԻՐԵՆՑ ՊԱՇՏՕՆԻՆ ՏԱՐԲԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

(Վսեմաշուք Պիյեոյ Կարդինալին 1912 Յուն-
ուար 18ին խօսած սքանչելի ճառէն կը թարգմա-
նենք հետեւեալ հատուածը:)

Ինչ կը նշանակէ Պօղոսի Հռոմ գտնուի-
լը. Ան Հռոմէական Եկեղեցիին հիմնադիրը
չէ: Իր Հռոմայեցոց ուղղած թուղթին մէջ
չատ որոշակի կը յայտնէ որ Հռոմէական Ե-
կեղեցին արդէն հիմնուած է. արդէն բար-
գաւած է. որովհետեւ թոյր աշխարհի մէջ
անոր հաւատքին վրայ կը խօսուի. եւ նոյ-
նին մէջ ցոյց կուտայ նաեւ իր Հռոմ գալու
մեծ փափաքը: Այս Առաքեալին կեանքին
մէջ եղական իրողութիւն մը կայ: Ս. Պօղոս,
և այս բանիս համար շատ անգամ կը պար-
ծենայ, բնաւ սովորութիւն չունէր ուրիշնե-
րուն մըցորդ ըլլալու կամ ուրիշներուն
ցանածը հնձելու: Իրեն կը վերապահէր,
ինքն իսկ է որ կ'ըսէ, այն կողմերը որ տա-
կաւին քարոզուած չէր Աւետարանը, Ինչո՞ւ
Հռոմի համար այս միակ զարտուղութիւնը
կ'ընէ: Ինչո՞ւ այնքան եռանդով կը փափա-
քի գալ ինչ ինչ գերդնական պարգեւներ հա-
ղորդել այս արդէն հիմնուած և երեւելի Ե-
կեղեցւոյն:

Որովհետեւ Հռոմի Եկեղեցին հատարակաց
պայմաններուն մէջ չէր և ըլլալու չէր: Ս.
Պետրոս այն տեղ հաստատած էր իր աթոռ-
ը, գերագահութեան աթոռը, Աստուծոյ
մարդոց մէջ յարատեւ առաքելութեան վայ-
րը, միութեան կեդրոնը ուր քահանայու-
թիւնը պիտի գտնէր իր աղբիւրը և սկիզբը,
միջակէտը ուսկից պիտի ճառագայթէր հա-
ւատքի միութիւնը, ուսկից պիտի իջնէր ա-
մէն օրինաւոր իշխանութիւն:

Պատշաճ էր որ Հռոմ, իր գերագահու-
թեամբ և իշխանութեամբ արդէն այնքան
բարձր, աւելի ևս գերիվերոյ ըլլար իր ա-
ռաքելական ծագման գերազանց հանգաման-
քովը: Ահա ասոր համար ի դէպ էր Ս. Պօ-
ղոսի աջակցութիւնը:

Սուրբ Պօղոս գերազանցօրէն Առաքեալ
է: Ուստի ինչ որ առաքելական է, այս տեղ

կեդրոնացաւ։ Ս. Պօղոս առաքելութեան զլիաւորութեան մէջ իր բաժինը ունէր։ Ս. Հարց խօսուածքին համեմատ Ս. Պետրոս և Ս. Պօղոս Առաքելոց իշխաններն են, զըլխուն երկու աչքերը։

Եթէ Ս. Պետրոսի կը պատկանի առաջագահութիւնը և իշխանութիւնը, կրնանք ըսել որ Ս. Պօղոս ունի առաքելութեան առաջնութիւն մը, արդիւնք իր կողմին եղական հանգամանքին, իր նոյնինքն յարուցեալ Բրիտոսի կողմէ հրահանգուելուն, իր աշխատութիւններուն, որոնց մէջ միւսներէն աւելի անձնազոհութիւն ցոյց տուեր է։ Կակիրձ, մեծագոյն մասնակցութեան մը այն պարգեւներուն որոնք յատկանշեցին Աւետարանի առաջին ծաւալումը և հեթանոս աշխարհի դարձը։ Ս. Պօղոս թուայաւել առաքեալ մըն է, բայց միւս ամէնը կը զլէ կ'անցնի։ Եւ երբ Առաքեալը ըսենք, ամէն մարդ Ս. Պօղոսը կը հասկնայ։

Ս. Պօղոս սեփական աթոռ ունենալու չէր։ Եթե մեծ էր իր գերազանցութիւնը որ իր յաջորդները պիտի կրնային Պետրոսի յաջորդներուն մրցակից հանդիսանալ։ Ասոր համար Նախախնամութիւնը անոր կու տայ իբրեւ Պետրոսի աջակցի դերը։ Ան Հոռոմ է Ս. Պետրոսի հետ, բայց իբրեւ երկրորդական անձ։ Երբ հոն կու գայ, նոյն սեղը իրմէ մեծի մը կողմէ արդէն գրաւուած կը գտնէ։ Նախախնամութեան ծրագիրն էր որ անոր առաքելութիւնը Հոռոմի մէջ վերջանայ եւ հոն խառնուի Պետրոսի գերիշխանութեան հետ, ինչպէս հեղեղ մը որ լերան մէջէն խայտանքով խոյանքով անցնելէ յետոյ, կու գայ դաշտոտագ գետին կանոնաւոր հոսանքին հետ կը խառնուի, կ'անհետանայ։

Ս. Պետրոսի վկայութեան ընկերանալով, միեւնոյն տեղը մնանելով, Հոռոմէական Եկեղեցւոյն կու տայ առաքելականութեան ամենէն պայծառ փայլը, Պետրոսի աթոռին կը մատուցանէ յարգանքի ամենէն հանդիսաւոր հաւաստիքը։

Ո՛րքան մեծ, յարգոյ, սիրելի կ'երեւի ինծի Ս. Պետրոսի Աթոռը։ Երեսու Բրիտոս զայն պարզարեւու համար անոր տուաւ ամենէն

չքեղ նշանները։ Բանալիներ որ կը բանան, ի՛նչ բան.—երկինքը։ Կովուական ցուպը որ կը տանի, ո՛ւր,—յաւիտենական արօտները։ Ուռկանը, որ կը հանէ, ուսկի՛ց.—անդունդէն։

Այս նշանները ցոյց կու տան այն փրկութեան առաքելութիւնը որ յատկապէս Յիսուսի Բրիտոսի կը վերաբերի և զոր նա յանձնած է Ս. Պետրոսի եւ անոր յաջորդներուն։

Մարդիկ պիտի գան եւ ուրիշ մարդոց պիտի ըսեն. մեզի՛ հետեւեցէ՛ք, Մենք պիտի պատասխանենք Տէրաւոր զրահոսի, Ս. Օպտատի, Ս. Իրենէոսի հետ, անոնց ժամանակին հերետիկոսներուն։ «Որո՞նք անունով կը խօսիք։ Դուք առաքելական աթոռին չէք պատկանիր։»

Մեզի համար, խնդիրը պարզ է։ Մենք հաղորդակից եւ հպատակ ենք Ս. Պետրոսի աթոռին, Ս. Պետրոսի, որ ինք միայն երկինքը բացող բանալիները ունի, գառները եւ ոչխարները արածելու առաքելութիւնը առած է, հոգիներու որսը արդիւնաւոր ընող օրհնութիւնը կ'ընդունի։

Այո՛, Եկեղեցին որսանաւակ մըն է, ո՛չ աւելի, ո՛չ պակաս։ Բայց հրաշալի որսերը միմիայն Ս. Պետրոսի նաւակին մէջ տեղի կ'ունենան։

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

ԼԱՒԻ ԽՕՍԻ ԼԱՒԻ ԳՈՐԾԻ.— Լիկեոնի մէջ պարգեւաբաշխութեան ժամանակ այլեւայլ գրքերու մէջ կը գտնուէին շատ մը անբարոյական ու անկրօն գրքեր ալ, ինչպէս Սթրաուս, Բընան, Էն. Էն. Կոմսի մը գաւակին վիճակեցաւ աս տեսակներէ երկու հատ։ Պատանեակը, որ գաւակ էր ճշմարտապէս քրիստոնեայ ընտանիքի մը, գրքերը սնորէնին ետ զրկեց, շատ ազնիւ նամակ մըն ալ գրելով մերժումին համար։ Տնօրէնը բարկացած, պատանեոյն հօրը գրեց պախարակելով սղան, ջատագովելով ինքիւնքը և ըսելով թէ գիտութիւնը մըշտ աւելի կը

սեղմէ հաւատոյ հողը և թէ ինքը կը պարտէր միշտ աւելի տարածել ազատական գաղափարները, վերջապէս կ'ազաչէր հօրը որպէս զի իր զաւակին խիստ դաս մը տայ:

Հայրը սակայն սա'պէս պատասխանեց անօրէնին. «Փոխանակ խիստ դաս մը տալու իմ սիրելի զաւակիս՝ որ խղճով բարեկարգ ոչակերտ մըն է, և արիւնով կատարեալ ճեմքովան, կու տամ անոր համարյոք մը որ կ'իլլէ հօր մը սրտէն որ կը պարծի աշակերտի նկարագրի և արժանապատուութեան տէր զաւակ մ'ունենալուն վրայ: Եթէ ես նիւթապաշտ մը ըլլայի, ձեզմէ իրրեւ նիւթապաշտ հատուցում պիտի ուզէի. բայց իբրեւ կաթողիկէ, կը մաղթեմ ձեզ իմինիս պէս անբարեկիրք ու աւելորդապատէ զաւակ մը, և քնաւ առիթ չպիտի ունենաք լալու, ինչպէս այնքան հայրեր:

ԿԱՌՈՂԻԿԷ ԳԵՐՄԱՆԻԱ. — Բրուսելոյ թաղաւորութեան մէջ կան 12 եպիսկոպոսական աթոռներ, որոնց երկուքը արքեպիսկոպոսական են Գոլոմիա (որուն վիճակակից են Թրէվ, Միւնսթեր և Բանտերպորն) և Կնէզըն-Բոգըն, Պրեսլաւիոյ վիճակը (Պրանտէպուրկի և Բուէրանիոյ նուիրակութեան հետ). ազատ վիճակներն էրմանտի, Հիլտէսհայմի, Օմնապրուքի, որուն կցուած է առաքելական վերատեսչութիւն (préfecture apostolique) Շլէսվիք—Հօլշթայնի և առաքելական փոխանորդութիւն (vicariat apostolique) Հիւսիսային Գերմանիոյ. վերջապէս Ժուլտայի և Լիմպուրկի թեմերն և բանակին ու տորմիդին եպիսկոպոսը որ կը նստի ի Պերլին: Գրեթէ ամէն թեմականներն ունին օգնական եպիսկոպոս. որով ամէնուն թիւը կը հասնի 21ի: Ամենէն երիտասարդն է Բաուէրպորնի եպիսկոպոսը և ամենէն ծերը սուր օգնականը, որով այս թեմը երկու ծայրերը կը միացնէ:

Գերմանական միւս պետութեանց մէջ 14 թեմեր կան. Պաւիէրայի մէջ երկու արքեպիսկոպոսական աթոռ, Միւնիխ—Ֆրայզինկ՝ երեք վիճակակից թեմերով, և Պամպէրկ՝ նոյնպէս երեք թեմերով. ի բարձրա-

գոյն Հռենոս Ֆրայպուրկի արք. աթոռը, երկու վիճակակից թեմերով, Ալզաս—Լորէնի մէջ Մէցի և Սթրասպուրկի թեմերը, վերջապէս Սաքսոնիոյ առաքելական փոխանորդութիւնը և Լաուզիցի առաք. վերատեսչութիւնը:

ՍՐՏԻ ՈՒ ԽՂՃԻ ԶԱՅՆԸ. — Օրիորդ մը մահամերձ վիճակի մէջ կը գտնուէր, և կը թուէր թէ հազիւ քանի մը վայրկեան միայն մնացեր էր կեանքի: Կոչել տուաւ իր հայրը՝ որ անհաւատ էր, և սեղմելով անոր ձեռքը.

— Սիրելի հայրիկ, ըսաւ, քանի մը վայրկեանէն ես պիտի մեռնիմ. ըսէ՛ ինծի խնդրեմ, ըսէ՛ լրջօրէն, թէ ես պէտք է արդեօք որ քու մինչև ցարդ իմ ալ առջեւս ըսածներուդ հաւատամ, այսինքն թէ՛ չկայ Աստուած, չկայ արքայութիւն և ոչ դժոխք. և կամ թէ արդեօք պէտք է որ մայրիկիս ինծի սորվեցուցած քրիստոնէական վարդապետութեան աւելի միտ դնեմ:

Հայրը ցնցուեցաւ՝ իբրեւ թէ շանթահար եղած ըլլար. յետոյ հոգեվար աղջկանը ալ կանչին յենլով.

— Սիրելի աղջիկս՝ ըսաւ հեկեկաձայն, հաւատա՛ միայն անոր զոր քու մայրիկդ սորվեցուց քեզ:

ՄՏԱՅԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՄԸ. — Խեղճուկ քրիստոնեայ կին մը կը զառնար Լուրտի Աստուածածնայ ուխտապնացութենէն: Ինքնահաւան և թուլամորդ կատակաբան մը ծաղրելով ըսաւ անոր.

— Ըսէ՛ ինծի, բարի կնիկ. Աստուածամայրը երեւցաւ քեզի:

— Այո՛, պարոն, ըսաւ ուխտաւոր կինը, Աստուածամայրը երեւցաւ ինծի. և ո՛չ միայն ինքը, այլ նաեւ Բեթզէէմի ախոռին ամբողջ ընտանիքը: Պակաս էր միայն էշը. հիմա ան ալ կ'երեւի ինծի:

ԱՐԴԻ ՊԱՅԹՈՒՑԻԿՆԵՐՈՒ ՈՅԺԸ. — Արդի 305 աչափ խոշոր թնդանօթներուն իւրաքանչիւրը հինգ հարիւր քաշ կշռող պողպա-

տեայ ահաւոր ռումբերը կը նետեն մինչեւ
ճասն ու վեց փլումերք։ Ասանց այժը առաջ
կու գայ գլխաւորաբար պերագանցապէս պայ-
թող նիւթերու պործածութիւնէն, որոնք
գրեթէ ամէնքը կը ծաւլին նիբրոկլիստերինէն
(բորա քաղցուէն)։

Ուժանակը (dynamite) եթէ ամբողջո-
վին գոցուած տուփի մը մէջ պայթելու ըւ-
լայ, հոն ուր հազար միջնորդարի ստակալի
ժնշումը առաջ կը բերէ։ Վերոյիշեալ 305ա-
չափ թնդանօթները լեցնելու համար մինչեւ
150 քիւօ տինամիթ կը գործածուի, և այն
500 քիւօ կը ռող ռումբերուն ի սկզբան անդ
ամէն երկվայրկեան 870 մէթրի ապշեցու-
ցիչ արագութիւնը կուտայ։

Մակելու համար գործածուած ռումբերը
կարող են ծակել մինչև իսկ 30—40 հարիւ-
րորդամէդր թանձրութիւն ունեցող ամենա-
խիստ պոզպատէ շինուած զրահները։

Այս 305աչափ թնդանօթներուն պայթումը
կը նմանի երկրաշարժի և մրկի երերախառն
մոնչիւնին՝ ահեղափայլ բոցավառութիւն մը
կը խուժէ դուրս, և ակնթարթի մէջ մէկ
քիւօմէթր վազող երկաթեղէն կամ կապա-
րեղէն մահաբեր տարափ մը հարիւրաւոր
միգրներով շրջակայքը կ'աւլէ, կ'աւերէ։

ՏԵՂԵԿԱԳՐԱԿԱՆ

ՀՈՍ ԵՒ ԿԱԹՈՂԻԿԷ ԱՇԽԱՐՀ.— Լուրտի
Ս. Հ. Համաժողովին քահանայապետական պատուի-
րակ անուանուեցաւ Վսեմ. Կրօնիչոյ տի Պելմոնդէ
կարդինալը՝ Ն Վսեմ. Տէրութեան պիտի ընկերա-
նան Լեզուա Գերապայծառը, Սաստի տի Պիանքի
կոմսը և Գամիլ Պելլէկ։

Պալատինայի մէջ (Գերմանիա) վերջերս կա-
թողիկէ, ժողովրդական, մեծ գումարում մը տեղի
ունեցաւ՝ բաց օգի մէջ։ Սղորսպուրկէն, Մէցէն, Մա-
յանտէն, Ֆրիպուրկէն 15000էն աւելի մարտիկ կա-
թողիկէներ ներկայ էին։

Այսիս աը Լովէնսթայն իշխանը երկար ճառ մը
խօսեցաւ կաթողիկէից Եկեղեցոյ՝ առաքելութեան
օգնելու պարտքերուն վրայ։

Մէցի քաղաքապետական ժողովին անդամ
փաստարան Մ. Էանէսը խօսեցաւ անկրօնութեան և
յեղափոխութեան վրայ զօրս կ'արծարծեն ազատա-

մոյ, որմնադիր և հակաքրիստոնէական թերթերը։ Յոր-
դորեց բոլոր ներկաները որ երբէք թոյլ չտան որ ան-
շարոյական կամ հակակրօն թերթեր մուտք գտնեն
իրենց տներուն մէջ։

ՀԱՅ-ԿԱԹՈՂԻԿԷ ՊԱՏՐԻԱՐԺԱՐԱՆ.— Յուլիս
կին Ամեն Գերեջանիկ Հոգեւոր Տէրը, ընկերակցու-
թեամբ Սրհնապատիւ փոխանորդ Արքեպիսկոպոսին,
Գերջ. Թէթլիպաշեան Գերդ. Գերապայծառին, և
Գերջ. Թումայեան Յովհ. Մ. վրդ. ին ներկայ գտնուե-
ցաւ Լատինաց Բերայի Սանդա Մարիա եկեղեցիին մէջ,
Աւստրիոյ Հունգարիոյ ողբացեալ Կահաժառանգ ա-
մուկն հոգւոյն համար կատարուած հանգստեան
պաշտօնին։ Եկեղեցին համակ սեւերով ծածկուած էր
և սիւներուն վրայ կ'երեւային աւստրեւ-հունգար դի-
նանչանները։ Վեց խոշոր սեւապատ կերտներ զըն-
ուած էին եկեղեցիին դռան մէջ։ Հիւպատոսարանին
պաշտօնէութիւնը կ'ընդունէր հրաւերեալներն եկեղե-
ցիին մեծ գումանէն, իսկ ներքին դռն առջև կը
գտնուէին աւստր. դեսպանատան խորհրդակները,
հիւպատոսն և թարգմանը։ Բոլոր դեսպանները ներ-
կայ էին մեծ համազգեստով։ Սուլթանին և օսմ.
կառավարութեան կողմէ ներկայ եղան արտաքին
գործոց նախարարի խորհրդական Ռէշատ Հիքմէթ պէյ
և Բերայի կառավարիչ Սելւէյման Քեանի պէյ։ Հո-
գեհանգստի արարողութեան նախագահեց Արհի-
Սարտի, Կ. Պոլսոյ քահանայապետական Նուբարը։
Արարողութեանց աւարտելէ ետքը, Բալլավիչինի
մարքիզը ընդունեցաւ ներկաներուն ցաւակցութիւն-
ները։

— Յաջորդ օրը Աւստրիոյ Հունգարիոյ դեսպան
Բալլավիչինի մարքիզը շնորհակալութեան քառադեր
ղրկեց Ամեն. Հոգեւոր Տէրոյ և Արհի. փոխանորդ
Գերապայծառին, որ ներկայ եղած էին հոգեհանգիս-
տի արարողութեան։

Ս. Արհի. Յովհաննէս եպիսկոպոս Նաղլեան, վի-
ճակաւոր Տրապիզոնի, Յուլիս 7ին Պոլիս եկաւ և յա-
ջորդ օրը մեկնեցաւ դէպի Լուրտ։

Կիւրինի Կ. Հայութիւնը այս միջոցին տօնե-
լու կը պատրաստուի իր կաթողիկէութեան վերա-
դարձին երկդարեան յուրեանը։ Արհի. Լիւան Արք-
եպիսկոպոս Քէչլեճեան վիճակաւոր Սերաստիոյ-Նւ-
դոկոյ, Կիւրին պիտի երթայ յորդանանին հանդէսե-
րուն նախագահելու համար։

Ամեն. Հոգեւոր Տէրը այս առթիւ մասնաւոր
գրութեամբ իր խնդակցութիւնը յայտնեց Արհի-
պատիւ Քէչլեճեան Գերապայծառին ու իր օրհնու-
թիւնը շնորհեց Կիւրինի բարեպաշտ ժողովուրդին։

Յուլիս 5ին, Կիւրակի օրը, Պէոյիւք Տէրէի
Նրկոտասան Առաքելոց եկեղեցւոյն մէջ առաւուն
ձայնաւոր պատարագ և երեկոյին ժամերգութիւն
իւսփար և օրհնութիւն տեղի ունեցան առթիւ Եր-
կոտասան Առաքելոց տօնին որ Յուլիս 29էն փոխա-
գրուած էր Կիւրակի օրուան։

*** Հետեւեալը կ'ընդունինք ի հրատարակութիւն.

Նորգիւղ 3 Յուլիս 1914

Մեծաօտ Տէր

Յովհաննէս ԷՃ. Փարսեանեան

Թուղթ մը ընդունեցայ յորում շատ զարմացմամբ կարդացի թէ կատարուած բուժարկութեամբ ընտրուած եմ տեղական անդամ Աւագանւոյ Ժողովոյ:

Եթէ Ժողովուրդը անգիտակցաբար և միայն ձեր թեղաբնակութեամբ ուսուցիչի սխալ մը գործած է, գտնէ պէտք չէիք զայն վաւերացունելու աշխատիլ ձեր ստորագրութեամբ որ, յայտ, ինծի համար ու եւ արժէք մը չունի, որովհետեւ նախ այս ընտրութիւնը յոտից ցգլուխ ապօրինի և անվաւեր է, և երկրորդ՝ դուք ու եւ տխուր մը չունիք ինծի, Քահանայիս, իբր թէ յանձնուած պաշտօն մը վաւերացնելու՝ որ միմիայն սեպհական է Պատրիարքին կիւրիկիդ: Ուստի աստ ներփակեալ ձեզ կը վերագործենք թուղթը, խնդրելով որ ուրիշ անգամ ձեր ստորագրութեամբ նման թուղթեր չիրկէք ինձ:

Ընդունեցէ՛ք, Մեծաշուք Տէր, ներկայ բողոքս:

Պ. Վ. ՄԻՐՏԻՉԵԱՆ

Ժողովուրդապէս եւ Մեծ. Ս. Յով. Մկր. Եկեղեցւոյ

ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԳՈՐԾԵՐ. — Ելեւմտական նախարար Ճավիտ պէյ 1330 տարւոյ ընդհ. ելմտացոյցին վրայ իր տեսութիւնները պարունակող ճառը, արտասանեց Երեսփ. Ժողովոյ Յուլիս 4ի նիստին մէջ:

Նիստը բացուեցաւ առտուան ժամը 10.35ին: Պոլիս գտնուող բոլոր երեսփոխանները ներկայ էին: Կը նախագահէր Խալիլ պէյ, Նախորդ նստի տեսնագրութիւնը կարդացուած պահուն եկան Եպարքոս Սաիտ Հալիմ փաշա, Ելմտական, ներքին գործոց, դատական և հանրաքուտ շինութեանց նախարարներն և իրենց յատուկ տեղերը գրաւեցին: Կարդացուեցաւ Աւստրիոյ և Հունգարիոյ Խորհրդարաններու նախագահներուն հեռագիրները, որոնցմով շնորհակալութիւն կը յայտնուէր Ֆրանց Ֆերսինանտ Արհիդուքսին և գ. քուսէիին եղբորական մահուան առթիւ Օսմ. Խորհրդարանին յայտնած ցաւակցութեան համար:

Նախագահի ծանոյց թէ ներքին գործոց նախարարը, որուն հաղորդած էր յաւանական գաղթականութեան մասին յոյն երեսփոխաններուն հարցազիրը, խոստացած է Յուլիս 6ին պատասխանել:

Օրակարգի առաջին խնդիրն էր ընդհ. ելմտացոյցի քննութիւնը: Ճավիտ պէյ խորին և ուշադիր լուսութեան մը մէջ բեմ յառաջացաւ և իրեն յաւանական պերճախօսութեամբ պարզեց իր տեսութիւնները ներկայ տարւոյ ելմտացոյցին վրայ: Նախարարը ժամը 10.30ին սկսելով խօսեցաւ մինչեւ կէս օր և եր-

կու ժամ՝ դադարէ ետք շարունակեց մինչեւ ժամը 4:

Ճավիտ պէյ նախորդ Խորհրդարանին լուծման պարագաներն յիշելէ ետք, խօսեցաւ 1912ի ելմտական տագնապին վրայ և նոյն տարիէն մինչև Պալքանեան պատերազմին յայտարարութեան թրւականը կընթուած ելմտական գործողութիւններուն պատմական ըրաւ:

— Երեսփ. Ժողովը Յուլիս 6ին Խալիլ պէյի նախագահութեամբ գումարուելով լսեց Ճավիտ պէյի բացատրութիւնները 1330ի ընդհ. ելմտացոյցին վրայ: Ներկայ էին Եպարքոսն և նախարարները:

Ճավիտ պէյ կառավարութեան անունով շնորհակալութիւն յայտնելէ ետք Խորհրդարանական յանձնաժողովին, որ կարճ միջոցի մէջ աւարտեց ելմտացոյցին քննութիւնը, խօսեցաւ 1330 տարւոյ ծախուց համար պահանջուած վարկերուն և նախատեսեալ հասոյթներուն վրայ, և ծափերու մէջ վերջացուց իր հոյակապ ճառը:

Կէս օրէն քիչ մը ետք դադար տրուեցաւ: Ժամը 2ին մօտ նիստը վերսկսաւ: Բոլոր նախարարները ներկայ էին: Օրակարգը կը կազմէր ներքին գործոց նախարարին յայտարարութիւնը յոյն երեսփոխաններուն հարցազիրին, յաւանական գաղթականութեան խնդրին առթիւ:

Նախ կարդացուեցաւ յիշեալ հարցազիրը:

Էլմտացոյցի ԷՃ. հարցազիրն ստորագրող յոյն երեսփոխաններուն անուամբ խօսք առնելով լուրջ և կրօնավոր ճառ մը արտասանեց: Հակառակ իրեն դէմ շատ մը երեսփոխաններու կողմէ եղած բողոքներուն և ազմակներուն իզմիր յոյն երեսփոխանը շարունակեց իր խօսքը:

Ներքին գործոց նախարար Թալէաթ պէյ երկարօրէն պատասխանեց իզմիր յոյն երեսփոխանին հարցումներուն: Նախ յիշեց պալքանեան դաշնակիցներուն անլուր խժգժութիւնները Մակեդոնիոյ իսլամ Ժողովուրդներուն հանդէպ: Գործին մէջ ու եւ շահ չունեցող անձեր հազարաւոր ոսկիներ ծախսեցին բազաբակիր շէնքերը յաւաքող վայրագութեանց լուրերը ստուգելու համար և միջազգային քննութեամբ հաստատուեցաւ ի վերջոյ թէ այս մասին եղած հրատարակութեանց մէջ ոեւէ չափազանցութիւն չկար, եւ այլին, եւ այլն:

Նախարարին յայտարարութիւնները շնորհացունեցին յոյն երեսփոխանները, որոնցմէ շատեր խօսք ուղեցին: Ասիկա աննկարագրելի իրարանցում առաջ բերաւ: Խալիլ երեսփոխաններն ալ պահանջեցին որ իրենց խօսք տրուի:

Ետմիջեւ ԷՃ. ալ խօսիլ ուղեց: Իսլամ երեսփոխան մը նախատեց զայն Էսէպիլի պոռայով անոր երեսին:

Ֆիքու ԷՃ. ուղեց յարձակիլ նոյն իսլամ երեսփոխանին վրայ, բայց Սիւլէյման Սուսուտ էՖ. ինք ալ նախատեց յոյն երեսփոխանը և անոր վրայ յարձակիլ ուղեց բայց չթողուցին:

Ժողովը Թորթեց սակայն Հայտար պէյի մէկ առաջարկը՝ հարցումը հարցապնդումի փոխելու մասին։ Քուէի դիմումելով, նախարարին յայտարարութիւնները գոհացուցել նկատուեցան ստուար մեծամասնութեամբ։ Ապա գազար տրուեցաւ, որմէ ետք Ժողովը որոշեց ձալիտ պէյի ճառը պատերաւն վրայ փակցնել։ Յետոյ սկսաւ ելմտացոյցին ընդհ. վիճաբանութիւնը։ 10ի չափ երեսփոխաններ քննադատեցին սուփամեայ օրէնքներով հաստատուած նոր տուրքերը։

— Թուրք թերթ մը կ'իմանայ թէ նկատելով որ Խորհրդարանն իր այժմուս նստաշրջանին մէջ պիտի չկրնայ աւարտել ելմտացոյցին քննութիւնը, մտադրութիւն կայ այս նստաշրջանը միացնել երկրորդին։ Բոմազանի միջոցին յանձնաժողովները պիտի շարունակեն իրենց աշխատութիւնը, իսկ Խորհրդարանին երկրորդ նստաշրջանը պիտի սկսի նոյն ամսոյ վերջերը։ Այս կերպով պիտի խնայուի երեսփոխաններուն տըրուելիք ծամբու ծախքը։

— Յուլիս 7ին Երեսփ. Ժողովը շարունակեց ընդհանուր ելմտացոյցին քննութիւնը։

Նոյն օրուան նիստին մէջ Ֆուստ Խալուսի պէյ առաջարկեց նոր տուարը ընդունել, բայց իր առաջարկը մերժուեցաւ։

Ֆորանսացի Պաման փաշա, ընդհանուր հրամանատար Արեւելեան Նահանգներուն ոստիկան զօրաց, Տրապիզոնի ծամբով Յուլիս 8ին իր պաշտօնավայրը մեկնեցաւ։

— Նոյն օրը իր պաշտօնավայրը մեկնեցաւ նաև Հայաստանի բարենորոգմանց վերահսկիչ Հօֆ պէյ իր նորվեկ, թուրք և հայ հետեւորդներով։

→ Մ. Վէսթէնէնկ ևս հաւանական է որ յառաջիկայ շաբթուս մեկնի։

Ներքին գործոց նախարար Թալէադ պէյ Երեսփ. Ժողովին մէջ յոյն երեսփոխաններու հետ ունեցած մտանաւոր տեսակցութեան միջոցին, հրաւիրեց զանանք իրենց ազդեցութիւնն ի գործ դնել

Պատրիարքին մօտ, եկեղեցիները ու դպրոցները բանալ տալու համար, վառարի այլապէս արգելքի պիտի հանգիպի իր գործը Թրակիոյ և Իզմիրի նահանգին մէջ բնականոն կացութիւն մը հաստատելու մասին։ Նախարարը յարեց թէ յոյն երեսփոխանները պարտաւոր են աջակցել իրեն. եկեղեցիներուն ու դպրոցներուն գոց մնալով կառավարութեան ջանքերը արգիւնք մը չեն ունենար։ Յոյն երեսփոխանները պատասխանեցին թէ կառավարութիւնը նախ պէտք է արձակէ քաղաքական պատճառներով բանտարկուած բոլոր Յոյները, Թալէադ պէյ խոստացաւ թէ Պատրիարքարանը եկեղեցիներուն և դպրոցներուն բացմանը ձեռնարկելուն պէս, ինք ալ պիտի հրամայէ արձակել յոյն բանտարկեալները։ Յոյն երեսփոխաններն այդ մասին պիտի բանակցին Պատրիարքին հետ։

Վիեննա 7 Յուլիս.— Ալպանիայէն հասած լուրերը շատ յուսահատական են։ Ապստամբները, ուրոց թիւը հետզհետէ կ'աւելնայ, շուտով պիտի յարձակին Տուրացոյի և Վալոնայի վրայ։ Իշխան Վիտ գրիթէ իր ամբողջ հեղինակութիւնը կ'օգտագործէ և պինդորիններուն վրայ։

Վիեննա 8.— Աւստրիացի և սերպ ընդհանուր դատախազները դատական հետապնդումի ձեռնարկեցին 12 Աքրպերու գէմ, որոնք մտադրած էին մահափորձեր կատարել յաղաղակաւութեան պահուն։ Վիեննայի մէջ յուզումն անկարագրելի է։ Այս գըժախային ծրագրին երեւան հանուելուն պատճառաւ էր որ աւստր. կառավարութիւնը խնդրեց վեհապետներէն որ Վիեննա չգան։

Մեքսիկո 3.— Նիսկարա Ծօլսի ժողովը ստորագրեց իր վերջնական բրթօքայը, որ վերջ կուտայ ամերիկեմեքսիկեան պատերազմին։ Վերա Բրուզ գըրաւուած պիտի մնայ Ամերիկացիներէն։ Հուլիս պիտի հրաժարի և նոր Խորհրդարան պիտի կազմուի մեքսիկեան քաղաքական բոլոր կուսակցութիւններէն։

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ Ո Ի Թ Ի Ի Ն

Դէպքեր եւ սկզբունքներ	438
Ինսանի՞ մի եօզաւ Ալլահանի՞ մի	435
Հին վաւերաբուդքեր	437
Իմաստութեան սկզբանց վրայ բարոյական եւ պատմական խորհրդածութիւններ	439
Եօթնեակ Բրիտանի	440
Նիւթին խորհրդաւոր կազմութիւնը	441
Տէր իմ եւ Աստուած իմ	443
Ս. Պետրոս եւ Պօղոս	443
Ալլեւայլ	444
Տեղեկագրական	446

ԱՐՏՕՆԱՏԵՐ

ՅՈՎԷ. Ծ. Վ. ԿԵՏԻԿԵԱՆ



ՏՆՕՐԵՆ-ԽՄԱԿՐԱՊԵՏ

ԳԵՈՐԳ Ծ. Վ. ԹԵՐԶԻՊԱՆԵԱՆ

Տպարան Կ. Արձագանգ Շարաքերքի, Բերա, Պայրամ փողոց թիւ 5, Կ. Պոլիս

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ .— Թուրքիոյ համար տա-
րեկան՝ 40 դհկ . արծ . վեցամսեայ՝ 20 .— մէկ թիւ՝ 1 դհկ .— Արսաւան-
ման տար . ֆր . 10 . վեցամս . 5 .— Վճարմունք կանխիկ են :

ՀԱՍՑԷ .— Կաթողիկէ Արձագանգ, Բերա, 5 . Պայրաւ փողոց 5, 4 .

Պոյիս:

GATOGHIGUÉ ARTZAKANK

Péra, 5 Rue Baïram 5

Constantinople

ԾԱՆՈԹՈՒԹԻՒՆ .— 1 .— Արձագանգ կը հրատարակուի
Շաբաթ օրերը : 2 .— Խմբագրութիւնս պարտաւորեալ չէ ան-
պատճառ կամ նոյնութեամբ հրատարակել իրեն զրկուած ու ե
յօդուած : 3 .— Կեղծանունով զրկուած յօդուածներու հեղինակը
կը պարտի իր իսկական անունը՝ ծանուցանել Խմբագրապետին :
4 .— Ձեռագիրները ետ չեն դարձուիր : 5 .— Յօդուածներու
ձեռագիրները պէտք է գրուած ըլլան թղթին մէկ կողմը մի-
այն : 6 .— Ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմանագրութիւնք
կը կատարուին : 7 .— Հասցէի փոփոխութեան համար պէտք է
անհրաժեշտ երկու դահեկանի նամակագրոյժ ի միասին զրկել :

Տարր . Սկզբունք Քրիստ . Վարդապետութեան . գին 2 դհկն . :
Տէր Կոմիտաս Բահանային վարքը . գին 5 դհկն . :

ՏՊԱՐԱՆ Կաթողիկէ Արձագանգի Բերա, 5 Պայրամ փ . 5 : Տպարանս ըստ ամենայ-
նի ճոխ է ի վիճակի է որ և իցէ տպագրական գործոց համար : Կը տպուին ամեն տե-
աակ ծանուցմունք, զիրքեր, տետրներ, հրաւիրագիրներ, բարդեր, քարդ-տարէներ,
մահազգներ, եւն . եւն . : Գիները անմիջեղի կերպով աժան են : Գեղեցկագիտական ճա-
շակի և տպագրական մաքրութեան կողմէ յաճախորդները անտարակոյս գոհ պիտի
ընան :

WIENER BANK-VEREIN

FONDÉ EN 1869

Capital entièrement versé 150.000.000 de couronnes

Réserves: 49.000.000

SIÈGE CENTRAL:

Vienne I. Schottenring

SUCCURSALES:

EN AUTRICHE-HONGRIE: *Agram, Aussig, Bielitz-Biala, Bozen, Bruenn, Budapest, Budweis, Czernowitz, Drohobycz, Friedek-Mistek, Graz, Innsbruck, Jaegerndorf, Karlsbad, Klagenfurt, Krakau, Lemberg, Marienbad, Meran, Oest, Nowosielitza, Pardubitz, Pilsen, Prag, Prosnitz, Przemyśl, Salzburg, St. Poelten, Stanislau, Tarnopol, Tarnow, Teplitz, Teschen, Villach, Wr. Neustadt, Zittlau.*

EN TURQUIE:

Constantinople et Smyrne.

SUCCURSALE DE CONSTANTINOPLE

Siège à Galata, Place du Pont de Karakeuy

Agences à Stamboul, Péra et Scutari.

Le Wiener Bank-Werein fait toutes opérations de Banque et notamment :

Avances en Compte-Courant contre dépôt des titres, effets de commerce ou marchandises;

Escompte d'effets de commerce;

Achat et vente de change sur l'Etranger;

Emission de lettres de crédit et ouverture d'accréditifs simples et documentaires;

Paiements télégraphiques en Turquie et à l'Etranger;

Encaissement d'effets, de coupons, d'obligations amorties ou favorisées aux tirages;

Exécution d'ordres de Bourse sur place et à l'Etranger;

Ouverture de Comptes-Chèques et de comptes-dépôts à intérêt;

Garde de titres, marchandises etc.

Achat et vente de monnaies diverses, matières précieuses, monnaies d'ornements;

Caisse d'Epargne à 3. $\frac{1}{2}$ % d'intérêt.

Location de coffre-fort (à Galata et à Stamboul).

UN BUREAU DE VOYAGE (Représentant des Chemins de fer de l'Etat Autrichien) est attaché à l'Agence de Péra et délivre des billets pour tout l'Univers. Les voyageurs y trouveront toutes facilités possibles et tous renseignements désirés.